

سرطان مزوتلیومای پرده جنب

آنچه شما نیاز دارید بدانید

با اینکه تقریباً هر روزه مطلبی در مورد سرطان می‌شنویم، وقتی خود شما به این بیماری مبتلا می‌شوید ممکن است احساس تنهایی و ترس بر شما غلبه کند. همچنین ممکن است احساس کنید که از انواع اطلاعات اشباع شده و یا زیر فشار انواع تصمیم‌گیریها قرار دارید.

چنانچه به تازگی از ابتلا خود به سرطان مزوتلیومای پرده جنب (Pleural Mesothelioma) مطلع شده‌اید، این کتابچه اطلاعات اولیه مورد نیاز شما و خانواده‌تان را در اختیارتان می‌گذارد. این اطلاعات به شما کمک می‌کند که احساس کنید شرایط را تحت کنترل خود دارید و بتوانید با تیم بهداشتی‌تان به نحوی همکاری کنید که بهترین راه درمان برای شما انتخاب شود.

سرطان چیست؟

سرطان بیماری‌ای است که از سلولهای بدن شروع می‌شود. بدن ما ساخته شده از میلیونها سلولی است که با همدیگر گروه‌بندی شده تا بافتها و اندامهایی مثل عضلات و استخوانها، ریه‌ها، یا کبد را بسازند. ژنهای داخل هر سلول به آن دستورهای لازم جهت رشد، کار، تولید مثل و انهدام را صادر می‌کنند. در حالت طبیعی، سلولهای ما این دستورها را اطاعت می‌کنند و ما سالم می‌مانیم. در برخی موارد دستورالعملهای صادره در یک سلول مبهم و مغشوش بوده و سلول رفتار غیرطبیعی دارد. پس از مدتی، گروهی از سلولهای غیرطبیعی می‌توانند در خون یا سیستم ایمنی گردش کرده، یا تبدیل به توده یا تومور شوند.

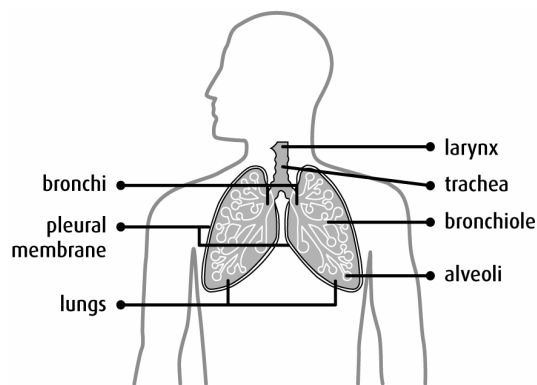
تومورها یا خوش‌خیم (غیرسرطانی - Benign) هستند یا بدخیم (سرطانی - Malignant). سلولهای تومور خوش‌خیم در یک نقطه از بدن باقی می‌مانند و معمولاً تهدیدی برای سلامتی و حیات محسوب نمی‌شوند.

سلولهای تومور بدخیم قادرند به بافتهای اطراف خود حمله کرده، در بقیه بدن پخش شوند. پخش شدن سلولهای توموری در بقیه بدن "متاستاز" (Metastases) نامیده می‌شود. نخستین نشانه آنکه یک تومور بدخیم انتشار یافته باشد، تورم غدد لنفاوی مجاور آن است، اما سرطان می‌تواند تقریباً به هر نقطه‌ای از بدن پخش شود. بسیار مهم است که تومورهای بدخیم را هر چه زودتر پیدا و درمان کنیم.

سرطانهای مختلف بر اساس نام اندامی که سرطان از آنجا شروع شده نامگذاری می‌شوند. به عنوان مثال سرطانی که از روده بزرگ شروع شده و به کبد سرایت کرده، سرطان روده بزرگ با متاستاز کبد نامیده می‌شود.

سرطان مزوتلیومای پرده جنب چیست؟

مزوتلیومای پرده جنب، سرطان نادری است که در سلولهای پرده جنب، که روی سطح ریه‌ها قرار دارد، شروع می‌شود. این سرطان با سرطان ریه متفاوت است.

ریه‌ها داخل قفسه سینه در دو طرف قلب قرار دارند. ریه‌ها و سطح داخلی قفسه سینه از غشاء نازکی به نام پرده جنب (Pleura) پوشیده شده‌اند. بین ریه‌ها و قفسه سینه یک فضای خالی (فضای جنبی - Pleural space) و مقدار کمی مایع (مایع جنب - Pleural fluid) وجود دارد که به ریه‌ها اجازه می‌دهند هنگام تنفس به راحتی حرکت کنند. اگر جنب و مایع جنب آسیب ببینند، تنفس مشکل می‌شود.

علت بروز سرطان مزوتلیومای پرده جنب چیست؟

تقریباً تمام موارد مزوتلیومای پرده جنب به خاطر تماس با الیاف پشم شیشه (asbestos) در محیط کار پدید می‌آیند. این سرطان معمولاً بین ۲۰ تا ۴۰ سال پس از اولین تماس با پشم شیشه تشخیص داده می‌شود. در تمام افرادی که با پشم شیشه کار می‌کنند، خطر بروز مزوتلیوما افزایش می‌یابد، اما خطر بیشتری متوجه کارگران کارخانه‌های کشتی‌سازی و تجارتهایی که کار عایق‌بندی انجام می‌دهند، می‌باشد. ممکن است در اعضاء خانواده این افراد نیز سرطان مزوتلیوما بوجود آید، بویژه اگر این کارگران لباس کار آلوده خود را به منزل می‌برند. سل پرده جنب یا بعضی از عفونتهای مزمن ریوی هم ممکن است خطر بروز مزوتلیومای پرده جنب را افزایش دهد. بعضی از مردم نیز بدون وجود هیچکدام از عوامل فوق ممکن است به مزوتلیومای پرده جنب مبتلا شوند.

چگونه سرطان مزوتلیومای پرده جنب تشخیص داده می‌شود؟

پزشک بعد از صحبت با شما درباره وضعیت سلامتی‌تان و انجام یک سری معاینات بدنی ممکن است که به وجود سرطان مزوتلیومای پرده جنب مشکوک شود. احتمال دارد که سرطان شما طی یک عکسبرداری معمولی از ریه، یا حین برنامه غربالگری کارگرانی که با پشم شیشه کار می‌کنند، تشخیص داده شده باشد. معمولاً به آزمایشهای خاصی نیاز است تا تشخیص مزوتلیومای پرده جنب قطعی پیدا کند. این آزمایشها عبارتند از:

تصویربرداری: شامل عکس‌برداری با اشعه ایکس، سونوگرافی و سی.تی.اسکن (توموگرافی محوری کامپیوتری) است که بافتها، اندامها و استخوانها را با جزئیات بیشتری بررسی می‌کند. ممکن است این اقدامات برای بیمار خوشایند نباشند، اما معمولاً بدون درد هستند.

نمونه‌برداری: معمولاً برای تشخیص قطعی سرطان ضروری است. در نمونه‌برداری یا بیوپسی، سلولها یا بافتهای بدن برداشته شده و زیر میکروسکوپ بررسی می‌گردند. اگر سلولها سرطانی باشند، مطالعات بیشتر برای تعیین سرعت رشد آنها انجام می‌شود. راه‌های متعددی برای انجام نمونه‌برداری وجود دارد. برای تشخیص مزوتلیومای پرده جنب ممکن است پزشک شما ترتیب انجام یکی از نمونه‌برداری‌های زیر را بدهد:

پلوروسکوپي (Pleuroscopy): که به آن آندوسکوپي (Endoscopy) هم می‌گویند. در این روش برای دیدن داخل سینه از نوعی تلسکوپ قابل انعطاف استفاده می‌کنند. در برخی موارد این وسیله می‌تواند عکسبرداری و نمونه‌برداری را نیز انجام دهد. معمولاً پلوروسکوپي به یک بیهوشی خفیف نیاز دارد و ممکن است یک برش مختصر در دیواره سینه نیز لازم باشد.

توراکتومی (*Thoracotomy*): جراح، تحت بیهوشی عمومی، حفره سینه را باز می‌کند تا همه یا بخشی از تومور را بردارد. بافتها و غدد لنفاوی اطراف نیز ممکن است معاینه و برداشته شوند.

چه نوع درمانی خواهید داشت؟

هیچ سرطانی شبیه دیگری نیست. پزشک، نوع و درجه سرطان‌تان، نوع درمانی را که با توجه به شواهد علمی با نوع سرطان شما مطابقت دارد، و مسایل مربوط به سلامتی‌تان را در نظر می‌گیرد و شما را تشویق می‌کند که برای انتخاب درمان نهایی کمک کنید. درمان شما توسط یک تیم بهداشتی شامل پزشکان، پرستاران و سایر متخصصین انجام می‌شود. در صورت نیاز از هر یک از آنها برای راهنمایی کمک بخواهید.

بیماران سرطانی اغلب درمانهای ترکیبی دارند و درمان شما ممکن است شامل یکی از روشهای زیر باشد:

جراحی: عمل جراحی برای برداشتن قسمتی از تومور یا همه آن و مقداری از بافتهای اطراف تومور است. تصمیم انجام جراحی بستگی به محل تومور و نزدیکی آن به اندامهای حیاتی دارد. فقط در برخی موارد برای درمان سرطان مزوتلیومای پرده جنب عمل جراحی انجام می‌شود.

پرتودرمانی (Radiation therapy): از اشعه ایکس با انرژی بالا برای تخریب سلولهای سرطانی استفاده می‌شود. عوارض جانبی آن ممکن است ناشی از آسیب به بافتهای نزدیک تومور باشد، اما معمولاً می‌توان آنها را کنترل کرد. در پرتودرمانی خارجی، اشعه با دقت به تومور تابیده شده و از اصابت آن به بافتهای سالم اطراف اجتناب می‌شود. اغلب برای درمان مزوتلیومای پرده جنب از روش پرتودرمانی استفاده نمی‌شود، اما ممکن است به کنترل بعضی از علائم بیماری کمک کند.

شیمی درمانی (Chemotherapy): استفاده از داروهایی است که در توانایی رشد و گسترش سلولهای سرطانی اختلال ایجاد می‌کنند. در ضمن درمان، سلولهای سالم نیز ممکن است آسیب ببینند و شما ممکن است عوارض جانبی مانند تهوع، استفراغ، بی‌اشتهایی، خستگی، ریزش مو و افزایش خطر عفونت را تجربه کنید. اکثر افراد شیمی‌درمانی را نسبتاً خوب تحمل می‌کنند و عوارض جانبی در آنها معمولاً می‌تواند کاهش یافته یا کنترل شود.

از روش شیمی‌درمانی هم اغلب برای درمان مزوتلیومای پرده جنب استفاده نمی‌شود، اما گاهی داروهایی را به فضای جنبی تزریق می‌کنند تا از زیاد شدن مایع جنبی، که موجب مشکل شدن تنفس می‌گردد، جلوگیری کنند.

درمان به روش فتودینامیک (Photodynamic therapy): با تزریق دارویی که سلولهای سرطانی را نسبت به یک پرتو لیزر خاص حساس و آسیب پذیر می‌کند، این سلولها را می‌سوزانند و می‌کشند. آزمونهای کلینیکی در حال انجام هستند تا کارآمدی این روش را در درمان مزوتلیومای پرده جنب بررسی کنند.

مراقبتهای حمایتی: به همه بیماران سرطانی مراقبتهای حمایتی پیشنهاد می‌شود که به آنها کمک می‌کند تا بر عوارض جانبی درمان و همچنین مسایل احساسی و عاطفی، روحی و مسایل عملی مثل نیاز به کمک در خانه و ایاب و ذهاب برای درمان فائق آیند. برای بیمارانی که سرطانشان قابل معالجه نیست، ممکن است برنامه‌های درمانی تسکینی (*palliative*) در دسترس باشد.

درمانهای تکمیلی، مانند مراقبه (meditation) یا تماس درمانی (therapeutic touch) همراه با درمانهای مرسوم به کار می‌روند. تحقیقات بیشتر برای درک چگونگی عملکرد و اثربخشی آنها مورد نیاز است، ولی بسیاری از مردم می‌گویند که این نوع درمانها به آنها کمک کرده است.

درمانهای جایگزین، مانند طب سنتی چینی یا رژیمهای غذایی مخصوص، به جای درمانهای متداول به کار می‌روند. چون تا به حال ایمنی یا اثربخشی آنها مورد ارزیابی قرار نگرفته، هنوز نمی‌دانیم که آیا آنها برای شما مضر خواهند بود یا در جهت درمان سرطان عمل خواهند کرد.

چنانچه در فکر استفاده از درمانهای تکمیلی یا جایگزین هستید، بسیار مهم است که تا حد امکان در مورد آنها تحقیق و با تیم درمانی خود مشورت کنید، زیرا ممکن است بر آزمایشها یا درمانها تأثیر بگذارند.

آزمونهای کلینیکی چیست؟

آزمونهای کلینیکی (clinical trials) مطالعات علمی‌ای هستند که روشهای جدید پیشگیری، درمان، یا کنترل سرطان را آزمایش می‌کنند. آزمونهای درمانی کلینیکی راههای جدید درمان سرطان مانند داروهای جدید یا ترکیبی از درمانهای موجود را بررسی می‌نمایند. این مطالعات به دقت کنترل می‌شوند تا اطمینان حاصل شود که برای افراد ایمن و مؤثر هستند. از پزشک خودتان بپرسید که آیا آزمون کلینیکی مناسبی برای شما به عنوان یک انتخاب درمانی وجود دارد. شما ممکن است از آن سود ببرید و در آینده سایر بیماران سرطانی نیز از آن بهره‌مند شوند.

چه نکات دیگری لازم است که بدانید؟

پزشک ویزیت‌های منظم را برای چک کردن سلامت عمومی شما پیشنهاد می‌کند ولی از شما می‌خواهد که در صورت نگرانی یا بروز مشکل غیرمعمول بلافاصله او را ببینید.

در برخی استانهای کانادا، خدمات و مزایای ویژه‌ای برای کارگران (و خانواده‌هایشان) که در اثر تماس با پشم شیشه در محیط کار به سرطان مزوتلیومای پرده جنب مبتلا شده‌اند، وجود دارد. درباره این برنامه‌ها از پزشک خود و یا مراکز مربوط به غرامت کارگران یا شرکتهای بیمه استان خود سؤال کنید.

چگونه به خودتان کمک کنید؟

مثبت بودن: مثبت بودن یعنی یافتن بهترین راهی که شما می‌توانید با سرطان برخورد کنید، و البته هر کس روش خود را دارد. مثبت بودن به این معنا نیست که همیشه شاد و خوشحال به نظر بیایید یا از صحبت کردن و فکر کردن در مورد سرطان و سختی‌هایش پرهیز کنید. اما به این معنا است که با یافتن فعالیتهای آرام‌بخش و شاد کننده که ذهن، روح و جسم شما را شاداب می‌سازند، از خود مراقبت کنید.

قبول کمک: احتمالاً متوجه خواهید شد که خانواده و دوستانان می‌خواهند به شما کمک کنند؛ به آنها اجازه این کار را بدهید. برخی از افراد درمی‌یابند که گفتگو کردن با یک داوطلب آموزش دیده که تجربه ابتلا به سرطان را دارا است، می‌تواند کمک مؤثری باشد. در مورد دسترسی به این گونه کمک‌ها در جامعه خود سؤال و تحقیق کنید.

افزایش آگاهی: با تیم بهداشتی خود راحت و روراست باشید. نگرانی‌ها و سؤالات خود را با آنها در میان بگذارید. آنها کمک خواهند کرد تا پشتیبانی و اطلاعاتی را که لازم دارید بدست آورید.

برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد سرطان و سرویس‌های قابل دسترسی در جامعه‌تان لطفاً با یکی از متخصصین اطلاع‌رسانی ما از طریق شماره تلفن ۱-۸۸۸-۹۳۹-۳۳۳۳ تماس بگیرید، به آدرس info@cis.cancer.ca نامه الکترونیکی (e-mail) بفرستید، و یا از وبسایت "انجمن کانادایی مبارزه با سرطان" www.cancer.ca دیدن کنید.

کاری که ما انجام می‌دهیم

با سپاس از همکاری داوطلبان و کارمندان، و گشاده‌دستی مردم خیر، "انجمن کانادایی مبارزه با سرطان" پیش‌تاز مبارزه با سرطان است. این انجمن وظایف زیر را عهده‌دار می‌باشد:

- سرمایه‌گذاری در تحقیقات برای انواع سرطانها
- نمایندگی و وکالت مردم در سیاستگذاری‌های مربوط به سلامت و بهداشت عمومی جامعه
- ترویج یک روش زندگی سالم برای کمک به کاهش خطر ابتلا به سرطان
- در اختیار گذاشتن اطلاعات جامع و موثق در مورد سرطان
- حمایت از افراد مبتلا به سرطان

جهت کسب جدیدترین اطلاعات در مورد سرطان، خدمات ما و چگونگی اهداء نقدی لطفاً با ما تماس بگیرید.

این بروشور توسط "انجمن کانادایی مبارزه با سرطان" تهیه شده و حاوی اطلاعات عمومی است.

این اطلاعات جایگزین توصیه‌های افراد ذیصلاحی که خدمات بهداشتی ارائه می‌دهند، نمی‌گردد.

مطالب این بروشور را می‌توان بدون اجازه کپی‌برداری و تکثیر نمود، اما باید این عبارت در آن قید شده باشد:

Pleural Mesothelioma: What you need to know.

271225

Canadian Cancer Society 2005

این بروشور توسط "گروه ایرانی حمایت از بیماران سرطانی" (ICSG) در سال ۲۰۰۶ از انگلیسی به فارسی ترجمه شده است.

بیاید سرطان را ریشه کن کنیم